

Konspekt katechezy dla uczniów najstarszych klas SP/liceum/technikum

Opracowanie: mgr Mateusz Mazurek

Wielkopostne gry dydaktyczne

Cele katechetyczne:

Uczeń zna najważniejsze wydarzenia biblijne i prawdy wiary związane z Misterium Paschalnym

Słowa klucze:

Wielki Post, Zmartwychwstanie, Odkupienie

Uwagi metodyczne:

Uwagi wstępne

Zaprezentowane poniżej gry są propozycjami szczególnie atrakcyjnymi dla kinestetyków, których styl uczenia się jest najrzadziej uwzględniany w systemie klasowo-lekcyjnym. Zajęcia opisane poniżej realizowałem z reguły na boisku szkolnym, czasem na małej sali gimnastycznej

a. pomoce dydaktyczne

lista pytań

b. metody

gry dydaktyczne

c. literatura

Pismo Święte.

Katechizm Kościoła Katolickiego.

Plan katechezy:

A. Wstęp – ok. 5 min.

Przywitanie uczniów.

Sprawdzenie obecności.

Modlitwa

Wyjście z sali

B. Rozwinięcie – ok. 35 min.

Gra dydaktyczna

C. Zakończenie – ok. 5 min.

Podsumowanie lekcji

Modlitwa

Przebieg katechezy:

Katecheta pozdrawia uczniów, zaprasza do wspólnej modlitwy, sprawdza obecność, a następnie informuje, że wyjdziemy na boisko. Może także w przypadku klas, którym trudniej zachować dyscyplinę wyjaśnić, że w przypadku niewłaściwego zachowania natychmiast powrócimy do klasy.

Po wyjściu katecheta losuje grupy/ drużyny i wyjaśnia zasady gry.

Lekcja może się odbyć w różnych wariantach:

Wariant 1 gra „skoki”

Każda z kilkusobowych grup wybiera jednego najbardziej wysportowanego reprezentanta – tzw. „skoczka”. Ustawiają się oni na jednej linii, grupy zaś ustawiają się w rzędzie prostopadle do tej linii (mogą być ustawieni po dwóch stronach toru, po którym skakać będą ich reprezentanci), tak żeby wszyscy mogli słyszeć. Grupy kolejno otrzymują pytania, w każdej kolejce odpowiada następny członek grupy (oprócz skoczka) – po swoim pytaniu przechodzi na koniec szeregu. Jeśli padnie prawidłowa odpowiedź skoczek może wykonać jeden skok. Wygrywa grupa, której skoczek pierwszy dotrze do wyznaczonej mety.

Skoczek może poprosić o pytanie ambitne – wtedy grupa może się naradzić nad odpowiedzią i jeśli odpowie dobrze skoczek ma 3 skoki, ale w przypadku błędnej odpowiedzi cofa się o 5 kroków (odmierza katecheta)

Pytania na które padła nieprawidłowa odpowiedź podlegają recyklingowi, tzn. w kolejce swojej grupy uczeń mający odpowiadać może poprosić o pytanie z recyklingu – w przypadku dobrej odpowiedzi skoczek posuwa się do przodu o 2 kroki (odmierza katecheta), czyli bliżej niż mógłby skoczyć, ale pytanie jest łatwiejsze, bo już wiadomo, która z odpowiedzi jest błędna. Ma to na celu sprawić, żeby uczniowie słuchali pytań i odpowiedzi innych grup.

Rozstrzygnięcie, czy odpowiedź była prawidłowa najlepiej wygłosić w formie krótkiego komentarza – młodzież słucha go wtedy bardzo uważnie.

Wariant 2 gra „prawda/ fałsz ” wersja grupowa

Uczniowie wybierają spośród siebie dwójkę lub czwórkę sędziów. Pozostali dobierają się lub są losowani w 3-osobowe zespoły. Katecheta stojąc na środku boiska wygłasza zdanie, uczniowie mają za zadanie ocenić czy jest ono prawdziwe czy fałszywe i przebiec w wyznaczone miejsce (np. za końcowe linie boiska). Drużyna, która w całości jako pierwsza znajdzie się we właściwym miejscu (za linią symbolizującą zdanie fałszywe jeśli było ono fałszywe, prawdziwe - jeśli było prawdziwe) otrzymuje punkt. Bardzo ważna jest tu rola sędziów, którzy muszą oceniać która grupa w pełnym składzie dobiegła pierwsza. Dlatego też dobrze jest jeśli są to osoby wybrane przez uczniów, darzone zaufaniem. U mnie sędziowie otrzymują ocenę bdb w kategorii praca na lekcji tak samo jak zwycięska grupa.

Wariant 3 gra „prawda/ fałsz ” wersja indywidualna

Katecheta wypowiada zdania, a uczniowie, którzy ocenią je jako fałszywe, mają wykonać określoną czynność (usiąść, kucnąć, przejść w wyznaczone miejsce). Ten, który oceni (niezależnie czy błędnie czy prawidłowo), ale jako ostatni wykona wskazaną czynność, odpada. Określona liczba osób (np. 10) które zostaną w grze najdłużej otrzymuje nagrody (oceny, cukierki, promienny uśmiech katechety – według uznania).

Trzeba oczywiście zagospodarować jakoś osoby, które odpadły bo zaczną się nudzić i przeszkadzać. Można to zrobić na różne sposoby, zależnie od tego z jaką grupą mamy do czynienia: stosując motywację pozytywną, np. po każdej rundzie jeden z nich (wylosowany,

albo ten, który pierwszy się zgłosi) może powrócić do gry jeśli prawidłowo oceni zdanie, które było przed chwilą wygłoszone, ale katecheta jeszcze nie podał czy było prawdziwe. Drugi sposób odwołuje się do motywacji negatywnej. Osoby, które odpadły trafiają do grupy „przegrywów”. Ci, którzy pozostaną w niej do końca lekcji, otrzymują minusy lub karne zadanie domowe. Co kilka rund organizowana jest „dogrywka dla przegrywów” tzn. jedna runda, w której osoby, które prawidłowo ocenią zdanie wracają do gry.

Materiały pomocnicze:

Przykładowe¹ pytania do „Skoków”

Wielki Post to czas przygotowania do

- a) Bożego Narodzenia
- b) Bożego Ciała
- c) Wniebowzięcia NMP
- d) **Wielkanocy**

przykładowy komentarz: przez czterdzieści dni przygotowujemy się do przeżywania najważniejszych świąt chrześcijaństwa, w czasie których celebруем wydarzenia zbawcze, czyli do świąt Wielkiej Nocy

Wielki Post trwa 40 dni na pamiątkę

- a) 40 dni, które upłynęły od zmartwychwstania do Zesłania Ducha Świętego
- b) 40 dni postu Jezusa w dolinie Sinear
- d) 40 dni postu Jezusa na górze Tabor
- c) **40 dni postu Jezusa na pustyni**

przykładowy komentarz: Pan Jezus przemienił się wobec Apostołów pokazując objawiając im, że jest Bogiem na górze Tabor ... ale nie pościł wtedy. Pościł 40 dni na pustyni

---

¹ Zapropionowane pytania można/warto modyfikować zależnie od grupy, z którą pracujemy oraz jej możliwości.

Co wspominamy w Wielki Piątek?

- a) Wskrzeszenia Łazarza
- b) uzdrowienie córki Jaira
- c) **Śmierć Jezusa na krzyżu**
- d) zmartwychwstanie

przykładowy komentarz: wydarzeniem kluczowym dla naszego zbawienia jest oczywiście zmartwychwstanie, przez które Chrystus pokonał śmierć, otworzył nam drzwi do nieba, udowodnił, że miłość Boga jest potężniejsza niż wszystkie nasze grzechy, ale najpierw oczywiście wziął na Siebie nasze grzechy i poniósł na krzyż. Wspominamy to w Wielki Piątek.

Co Pan Jezus robił w Wielką Sobotę

- a) święcił pokarmy
- b) umierał na krzyżu
- c) **zstąpił do piekieł**
- d) zmartwychwstał

przykładowy komentarz: każdy, kto choć czasem chodzi do kościoła (do czego usilnie zachęcam) wie doskonale, że w Wielką Sobotę święci się pokarmy. Pan Jezus natomiast w Wielką Sobotę zstąpił do piekieł, żeby wyprowadzić stamtąd grzeszną ludzkość

Kiedy Chrystus powiedział: To jest krew moja, która za was będzie wylana na odpuszczenie grzechów

- a) w Wielki Piątek – wisząc na Krzyżu
- b) w Wielką Sobotę
- c) w Niedzielę Palmową
- d) **w Wielki Czwartek**

przykładowy komentarz: Jezus długo przygotowywał swoich uczniów na to, co miało się wydarzyć. W dzień przed swoją męką – w Wielki Czwartek wyjaśnił im wprost dlaczego Jego krew zostanie przelana.

W który dzień Pan Jezus modlił się w Ogrójcu?

- a) w Wielki Piątek
- b) w Wielką Sobotę
- c) w Niedzielę Palmową
- d) w Wielki Czwartek**

W który dzień Pan Jezus ustanowił Eucharystię?

- a) w Wielki Piątek
- b) w Wielką Sobotę
- c) w Niedzielę Palmową
- d) w Wielki Czwartek**

W który dzień Pan Jezus obmył apostołom nogi?

- a) w Wielki Piątek
- b) w Wielką Sobotę
- c) w Niedzielę Palmową
- d) w Wielki Czwartek**

W czasie modlitwy w Ogrójcu Jezus ....

- a) pocił się krwawo**
- b) zasnął
- c) wstąpił do nieba
- d) spotkał Piłata

***przykładowy komentarz:** Jezus wiedział dobrze co Go czeka. Niektórzy teologowie twierdzą nawet, że największym cierpieniem była dla Niego świadomość, że będą ludzie, którzy odrzucą Jego zbawczą ofiarę. Ludzie różnie reagują na ekstremalnie stresujące sytuacje. Niektórzy nie mogą wtedy spać, inni właśnie zapadają w głęboki sen. Tak było z Apostołami. Panu Jezusowi natomiast... prawdopodobnie w wyniku napięcia nerwowego pękały naczynia krwionośne w skórze i krew wypływała wraz z potem.*

Który z sakramentów Chrystus ustanowił w Wielką Sobotę?

- a) pokuty
- b) małżeństwa
- c) namaszczenia chorych.
- d) żaden z wymienionych**

Co Jezus miał na głowie Podczas swojej męki?

- a) ciernie**
- b) oset
- c) sycerę
- d) wieniec laurowy

Gdzie w Biblii po raz pierwszy pojawiają się ciernie?

- a) W Wj – podczas opisu plag egipskich
- b) W Wj – gdy Mojżesz rozmawia z płonącym krzewem
- c) W Mt przy opisie Męki Pańskiej
- d) W Rdz przy opisie skutków grzechu pierworodnego**

przykładowy komentarz: Jezus przyszedł na świat, umarł i zmartwychwstał, żeby naprawić, to co zniszczyliśmy przez grzech. Księga Rodzaju symbolicznie opisuje jak w wyniku grzechu ludzi na świecie pojawia się zło i cierpienie – symbolem są między innymi ciernie.

Który z Apostołów nie opuścił Jezusa w Ogrójcu?

- a) św. Piotr
- b) św. Jakub
- c) św. Mateusz
- d) wszyscy**

przykładowy komentarz: Jezus przyszedł na świat, stał się człowiekiem, żeby przeżywać nasze ludzkie życie, nasze cierpienia i problemy – także nasze zawiedzione przyjaźnie, poczucie samotności i opuszczenia, jak wtedy gdy żaden z Apostołów nie wytrwał przy Nim.

Które zakończenie zdania jest prawdziwe? Jezus Chrystus umarł za nasze grzechy ....

- a) **i zmartwychwstał dla naszego usprawiedliwienia**
- b) ponieważ nie był w stanie tego uniknąć
- c) w Wielki Czwartek
- d) na górze Tabor

Dlaczego Jezus musiał umrzeć za nasze grzechy?

- a) Bóg Ojciec miał potrzebę zemścić się na kimś za obrazę jaką wyrządzamy Mu grzechami
- b) **człowiek nie jest w stanie sam się zbawić**
- c) źli ludzie Go złapali i zabili
- d) Bóg tak chciał

przykładowy komentarz: *Nieraz na pewno słyszeliście, że naszymi grzechami obrażamy Boga i to jest prawda. Tylko trzeba to właściwie rozumieć – nie w takim sensie, że naruszamy Jego dobre samopoczucie, czy Jego poczucie własnej wartości i On potem obrażony szuka sposobu żeby się zemścić, pokazać kto tu rządzi. Nic z tych rzeczy. Grzech jest obrazą Boga, w tym sensie, że grzesząc odwracamy się od Niego, pokazujemy Mu jak niewiele dla nas znaczy. I problem nie polega na tym, że jakaś Boska Duma została naruszona, ale na tym że człowiek odcina się w ten sposób od źródła swojego życia i szczęścia. Sam niszczy relację której potrzebuje, żeby czuć się kochanym, szczęśliwym, żeby żyć pełnią życia. Człowiek jest w stanie zniszczyć tę relację, wykopać przepaść między sobą a Bogiem, jak mówi Pismo, ale nie jest w stanie sam tego naprawić. Zresztą, w wielu dziedzinach życia tak jest – jak weźmiesz swój telefon to z łatwością będziesz potrafił go zepsuć, ale naprawić już nie. Człowiek więc nie jest w stanie sam siebie zbawić, ale Bóg wychodzi nam naprzeciw i kładzie „kładkę w kształcie krzyża” nad przepaścią, która nas od Niego dzieli.*

Najważniejszą starotestamentalną zapowiedzią zmartwychwstania jest

- a) stworzenie świata
- b) **przejście przez Morze Czerwone**
- c) objawienie Dekalogu
- d) proroctwa mesjańskie w Księdze Zorobabela

W Morzu Czerwonym zatopione zostały wojska faraona, który jest w Biblii symbolem

- a) **szatana**
- b) okrutnego władcy
- c) anioła śmierci
- d) kontrolera Urzędu Skarbowego

Faraon jest w Biblii symbolem szatana, gdyż

- a) był zły i zakłamany
- b) trzymał w niewoli Lud Boży**
- c) był bogaty
- d) był despotą

*przykładowy komentarz: św. Jan pisze „kto grzeszy staje się niewolnikiem grzechu”, Szatan jest tym, który zawsze próbuje człowieka zniewolić, pokusami, strachem przed cierpieniem zawsze stara się żebyśmy robili to, co on chce, a co dla nas nie jest dobre, co nam szkodzi. Chrystus przychodzi przywrócić nam głęboką, wewnętrzną wolność, a symboliczną zapowiedzią tego wydarzenia jest pokonanie faraona – który **trzymał w niewoli Lud Boży***

Święto Paschy jest dla Żydów pamiątką:

- a) zwycięstwa powstania Machabeuszy
- b) wyjścia z Egiptu i przejścia przez Morze Czerwone**
- c) objawienia Dekalogu na górze Moria
- d) objawienia Dekalogu na górze Synaj

Śmierć i Zmartwychwstanie Chrystusa miały miejsce w żydowskie święto

- a) Przaśników
- b) Jom-kippur
- c) Bar-micwa
- d) Paschy

Pytania ambitne:

Określenie „Mesjasz” to odpowiednik **greckiego** określenia:

- a) Adonai   b) **Christos**   c) Goel   d) Kyrios

W starożytnym Izraelu gdy ktoś z powodu niespłaconych długów stał się niewolnikiem wierzyciela, jego najbliższy krewny miał obowiązek spłacić owe długi, żeby człowiek ten odzyskał wolność. Krewny wykupujący człowieka z niewoli stawał się wtedy jego...

- a) wierzycielem   b) **odkupicielem**
c) przyjacielem   d) zbawcą

Polskie określenie „Odkupiciel” to odpowiednik **hebrajskiego** określenia:

- a) Mesijah   b) Christos   c) **Goel**   d) Kyrios

Słowo “Pascha” oznacza

- a) **“przejście”**
b) przeistoczenie
c) wyzwolenie
d) zmartwychwstanie

przykładowy komentarz: Dla Żydów święto Paschy było pamiątką przejścia z niewoli do wolności, Chrystus nadał mu jeszcze głębsze znaczenie: przejścia ze śmierci do życia.

Przykładowe zdania do prawda/fałsz (pogrubione fałszywe)

Wielki Post to czterdziestodniowy okres przygotowania do Wielkanocy

Jest to nawiązanie do czterdziestodniowego postu Jezusa na równinie Sinear

Wielkanoc to nazwa nocy podczas której Chrystus zmartwychwstał, czyli nocy z Wielkiej Soboty na Wielką Niedzielę

Zmartwychwstanie poprzedziły wydarzenia takie jak: modlitwa w Ogrójcu, Ostatnia Wieczerza i ukrzyżowanie

Wydarzenia te razem nazywamy Misterium Paschalnym

W Wielki Czwartek Pan Jezus w czasie Ostatniej Wieczerzy umył Apostołom nogi i ustanowił Eucharystię.

W Wielki Piątek Pan Jezus modlił się w Ogrójcu i pocił krwawym potem

Apostolem, który pierwszy wyszedł z wieczernika był św. Piotr

Judasz opuścił wieczernik w trakcie Ostatniej wieczerzy

W Ogrodzie Oliwnym Piotr odciął ucho słudze arcykapłana

Jezus pochwali Piotra za to, że tak odważnie bronił go mieczem i odciął ucho słudze arcykapłana

Jezus dobrowolnie zgodził się przelać swoją krew, czyli oddać życie aby nasze grzechy mogły być odpuszczone

Kiedy słudzy arcykapłana pojмали i związali Jezusa nie mógł już nic zrobić, żeby się uratować

Pojmanego Jezusa przesłuchiowano w pretorium

Żołnierze szydzili z Niego i Policzkowali Go

W czasie gdy Jezus był przesłuchiwany Piotr dwukrotnie wyparł się, że Go zna

Św. Piotr, pomimo swojego grzechu, uwierzył w miłosierdzie i tym najbardziej różni się od Judasza

W Wielki Piątek wczesnym rankiem Pan Jezus Umarł na krzyżu

Pan Jezus umarł na krzyżu dla naszego zbawienia

Po śmierci ciało Jezusa złożyły w grobie Maria Magdalena i Salome

Kobiety, które w niedzielny poranek poszły do grobu Jezusa usłyszały od anioła: „nie na Go tu, zmartwychwstał”

Następnie do grobu przyszli Piotr i Jan i oni również usłyszeli od anioła: „nie na Go tu, zmartwychwstał”

Zmartwychwstanie jest dowodem na to, że miłość Boga jest potężniejsza niż nasze grzechy, które były przyczyną śmierci Jezusa.